

7/13313

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 17
Konu : Giresun Milletvekili
Selahattin KARAAHMETOĞLU'nun
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2013
03 Ocak 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.12.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-97850 sayılı yazınız.

Giresun Milletvekili Selahattin KARAAHMETOĞLU'nun Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/13313 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (4 sayfa)

GİRESUN MİLLETVEKİLİ
SAYIN SELAHATTİN KARAAHMETOĞLU
TBMM 7/13313 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

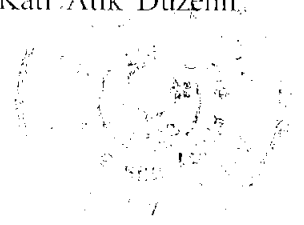
SORULAR:

Giresun'un Görele İlçesi Çavuşlu Beldesine yapılması planlanan katı atık bertaraf tesisinin bölge halkı tarafından tepkiyle karşılandığı bilinmektedir. Konu ile ilgili olarak:

- 1) Katı atık bertaraf tesisinin yapılması planlanan bölge hangi kıstaslar gözetilerek seçilmiştir?
- 2) İnşası planlanan katı atık bertaraf tesisinin ruhsat ve projesi mevcut mudur? Ruhsat ve proje tarihleri nedir? Birer örneğinin tarafımıza iletilmesini talep etmekteyiz.
- 3) Söz konusu çöp tesisi için verilen Çevre Etki Değerlendirme (ÇED) raporu ne yöndedir, içeriğinde neler yer almaktadır?
- 4) Söz konusu katı atık bertaraf tesisi için verilmiş olan ÇED raporu ile ilgili olarak yargıya yansımış bir konu var mıdır? ÇED raporu ile ilgili idare mahkemesine açılmış bir dava bulunmakta mıdır? Eğer böyle bir dava var ise bu davanın görüldüğü mahkeme ve dosya esas numarası nedir?
- 5) Eğer idare mahkemesine açılmış bir dava var ise verilmiş bir yürütmeyi durdurma kararı var mıdır?
- 6) Yürütmeyi durdurma kararı var ise valilik kararı uygulamakta mıdır, yoksa uygulamamakta mıdır?
- 7) Anayasanın 138. Maddesinde mahkeme kararlarının herkesçe uygulanması gerektiği vurgulanmaktadır. Eğer yürütmeyi durdurma kararı uygulanmamakta ise bu durum Anayasa'ya karşı açık bir ihlal değil midir?
- 8) Kurulması planlanan katı atık bertaraf tesisinin çevreye etkileri neler olacaktır? Bölge halkının günlük yaşamını etkilemeye yönelik herhangi bir değişiklik yapılacaktır?
- 9) Anayasamızın 56. Maddesi her Türk vatandaşının sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını düzenlemektedir. Söz konusu tesisin faaliyete geçmesi ile Anayasal bir suç işlenmiş olmayacak mıdır? Bu proje Anayasamızın 56. Maddesine hizmet etmekte midir?

CEVAPLAR :

- 1) Ülkemizde katı atıkların düzenli depolanması ile ilgili olarak 26.03.2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren "Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair (ADDD) Yönetmelik" hükümlerine uyulması gerekmektedir. Giresun Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi II. sınıf düzenli depolama tesisi olarak sınıflandırılmaktadır.

Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin 15 inci maddesi hükümlerine göre düzenli depolama tesislerinin yer seçiminde dikkate alınan hususlar aşağıda yer almaktadır.

(1) Düzenli depolama tesis sınırlarının yerleşim birimlerine uzaklığı I. sınıf düzenli depolama tesisleri için en az bir kilometre, II. sınıf ve III. sınıf düzenli depolama tesisleri için ise en az iki yüz elli metre olmak zorundadır.

(2) Ayrıca, düzenli depolama tesisinin yer seçiminde;

a) Düzenli depolama tesisinin hava ulaşım güvenliğini etkileyip etkilemediği,

b) Orman alanları, ağaçlandırma alanları, yaban hayatı ve bitki örtüsünün korunması gibi özel amaçlarla koruma altına alınmış alanlara uzaklığı.

c) Bölgede bulunan yeraltı ve yüzeysel su kaynakları ve koruma havzalarının durumu, yeraltı su seviyesi ve yeraltı suyu akış yönleri,

ç) Sahanın topografik, jeolojik, jeomorfolojik, jeoteknik ve hidrojeolojik durumu,

d) Taşkın, heyelan, çığ, erozyon ve yüksek deprem riski,

e) Hâkim rüzgâr yönü ve yağış durumu,

f) Doğal veya kültürel miras durumu.

2) Önergede belirtilen hususların Bakanlığımızın görev, yetki ve sorumluluk alanı dışında bulunması nedeniyle konuya ilişkin bilgilerin İçişleri Bakanlığından alınmasının uygun olacağı mütalaa edilmektedir.

3) Proje kapsamında; atık kumbaraları ve atık getirme merkezleri, kaynağında ayırma ve ikili toplama sistemi, maddesel geri kazanma tesisi, kompost tesisi, düzenli depolama tesisi, sızıntı suyu bertarafı, depo gazı toplama ve bertarafı ve tıbbi atık sterilizasyon tesisi yapılması planlanmaktadır.

4,5,6,7) Söz konusu Katı Atık Bertaraf Tesisi için verilmiş olan Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ile ilgili olarak Çavuşlu Belediye Başkanlığı'na Ordu İdare Mahkemesine Giresun İli, Görele İlçesi, Çavuşlu Beldesi Taşocağı Mevkiine Giresun İli Katı-Sıvı Atık ve İçme Suları Birliği tarafından kurulması planlanan "Katı Atık Bertaraf Tesisi" ile ilgili hazırlanan ve Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından verilen 08.11.2010 tarihli "Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu" ile bu rapor dayanak alınarak hazırlanan "Çevresel Etki Değerlendirilmesi Olumlu Kararı"nın iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle Bakanlığımıza karşı dava açılmış ve Ordu İdare Mahkemesi'nce itiraz yolu açık olmak üzere 06.01.2012 tarihinde oy birliği ile "Yürütmeyi Durdurma Kararı" verilmiştir.

08.11.2010 tarihli "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı"nın yürütülmesinin durdurulmasına yönelik 2577 sayılı İdari Yargılama Usûlü Kanunu'nun (İYUK) 28 inci maddesi gereklerinin yerine getirilmesi ve proje faaliyetinin durdurulması gerektiğine ilişkin 20.01.2012 tarihli yazımız Giresun Valiliğine gönderilmiştir.

Söz konusu Katı Atık Bertaraf Tesisi için mahkemenin belirlediği bilirkişi heyetinin hazırladığı "Teknik Bilirkişi Raporunda" belirtilen noktalar dikkate alınarak Mart 2012 tarihinde hazırlanan 17.04.2012 tarihli "2.Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Belgesi" için de Ordu İdare Mahkemesine Çavuşlu Belediye Başkanlığı'na Bakanlığımıza karşı dava açılmış olup dava süreci devam etmektedir.

8,9) 26.03.2010 tarihli ve 27533 sayılı “Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik” düzenli depolama tesislerine ilişkin teknik esaslar ile atıkların düzenli depolama tesislerine kabulü ve atıkların düzenli depolanmasına ilişkin usul ve esaslar ile alınacak önlemleri, yapılacak denetimleri ve tabi olunacak sorumlulukları kapsamakta olup atıkların düzenli depolama yöntemi ile bertarafı sürecinde; oluşabilecek sızıntı sularının ve depo gazlarının toprak, hava, yeraltı suları ve yüzeysel suların üzerindeki olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilerek çevre kirliliğinin önlenmesine, atıkların türüne göre uygun depo tabanı teknik tasarımlarının yapılması ve düzenli depolama tesislerinin inşa edilmesine, düzenli depolama tesislerine atık kabulü işlemlerine, düzenli depolama tesislerinin işletilmesi, kapatılması ile kapatma sonrası kontrol ve bakım süreçlerine, işletme, kapatma ve kapatma sonrası bakım süreçlerinde sera etkisi de dâhil olmak üzere çevre ve insan sağlığı açısından risk teşkil edebilecek olumsuzlukların önlenmesine, mevcut düzenli depolama tesislerinin ıslahı, kapatılması ve kapatma sonrası bakım süreçlerine ilişkin teknik ve idari hususlar ile uyulması gereken genel kuralları belirlemektedir. Bahse konu atık bertaraf tesisi anılan Yönetmelik kapsamında değerlendirilmekte olup, Yönetmeliğin gerektirdiği tüm iş ve işlemlerin gerçekleştirileceği faaliyet sahibi tarafından taahhüt altına alınmıştır.

Tesiste oluşması muhtemel gaz, koku, duman, ses, haşere vb. olumsuz etkiler Nihai Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporunda detaylı bir şekilde irdelenmiş alınacak önlemler belirtilmiştir. Faaliyet sahibi tarafından işletme sürecinde Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporunda ifade edilen taahhütlere uyulması şartıyla çevresel etkilerin minimum olması beklenmektedir.

Dünyadaki birçok ülkenin başlıca sorunu olan katı atıklar ve endüstriyel atıklar, Türkiye'nin de en önemli çevre problemlerinden biridir. Özellikle nüfusun hızlı artışı ve sanayi faaliyetlerinin hızlı bir şekilde büyümesi ile paralel olarak, buralarda atıklardan kaynaklanan problemler giderek artmaktadır. Katı atık problemleri en az bu alanlardaki hava kirliliği ve atık su problemi kadar önem arz etmektedir.

Yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla atık yönetimine ilişkin gerek mevcut yönetmeliklerde, gerekse Avrupa Birliğine uyum sürecinde ulusal mevzuatın uyumlaştırılması çalışmalarında hazırlanan yeni yönetmeliklerde, atıkların kaynağında azaltılması, atıkların mümkün olan en yüksek oranda geri kazanılması, geriye kalan atıkların ise tekniğine uygun olarak çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde nihai bertaraflarının sağlanması ve düzenli depolanması, ana ilkeler olarak benimsenmiştir.

Buna karşılık Giresun özelinde ve düzenli depolamaya geçmeyi başaramamış diğer illerde atıklar, “vahşi depolama” olarak adlandırıldığı üzere, kontrolsüz ve yasal olmayan çöplüklere atılmakta (nehir yatakları gibi) veya herhangi bir arıtmaya tabi tutmadan denize bırakılmaktadır. Vahşi depolama yöntemiyle, insan ve çevre sağlığını olumsuz etkilediği kuşkusuz olan çöp dağları oluşturulmaktadır. Her türlü atığın kontrolsüz biçimde bir araya bırakıldığı bu alanlar insan sağlığını tehdit eden özellikler göstermektedir.

Gerek Türkiye'nin AB adaylık sürecinde atık yönetimine ilişkin AB standartlarına erişebilmesi ve gerekse daha önemlisi çevre ve insan sağlığının korunması için atık yönetimi ilkelerinin süratle hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Tüm bu çalışmalar, şu an alıcı ortama geliş güzel verilen veya uygun olmayan yöntemlerle bertaraf edilmek istenen atıkların çevre ve insan sağlığına verdiği telafisi mümkün olmayan zararlı etkileri en aza indirmek amacıyla yapılmaktadır.

Bu kapsamda, atık depolama ve bertaraf tesisleri değerlendirilirken konu herhangi bir tesis ya da işletme gibi düşünülemez, zira bu tesisler o bölgede insan ve çevre sağlığı için ciddi riskler taşıyan atıkların insan ve çevre sağlığına zarar vermeyecek biçimde depolanması ve bertarafı için faaliyet gösterecek, çevrenin temizlenmesinde, korunmasında önemli rol oynayacaklardır.

Bahse konu “Katı Atık Bertaraf Tesisi” için hazırlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu da Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği ve ilgili mevzuatın öngördüğü usul ve esaslar çerçevesinde ele alınmış, gerekli inceleme ve değerlendirmeler yapılarak ilgili uzman kurum-kuruluş ve birimlerin koordineli çalışması sonucunda Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı alınmıştır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED), değişik ve çok sayıdaki aşamayı kapsayan, bunların gerçekleştirilmesine ilişkin farklı zaman dilimlerine yayılmış olan, çevresel etkiler konusunda geleceğe yönelik risk olasılıklarının ve bunlara ait önlemlerin belirlenmesini ve sonuçta çevresel etkilerin kabul edilebilir düzeyde giderilip giderilemeyeceğinin gösterilerek çevresel açıdan elverişsiz yatırımların önlenmesini esas alan bir süreçtir. Çevresel Etki Değerlendirmesi’nin esasını, gerçekleştirilmek istenen ve çevre üzerinde önemli etkileri olabilecek faaliyetlere (proje ya da yatırımlara) yetkili birimler tarafından gerekli onay verilmeden önce, bu faaliyetlerin çevresel etkilerinin araştırılması oluşturmaktadır.

Buna göre Bakanlığımızca verilen “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı”, bir proje ile ilgili nihai izin ve onay niteliğinde olmayıp, mer’i mevzuat uyarınca ilgili kurumlardan gerekli izinlerin alınması gerekmektedir.

Nihai Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporunda ve yapılan tüm toplantılarda da dile getirildiği üzere saha eski ve taş rezervi tükenmiş bir taşocağı olması sebebiyle tercih edilmiştir. Bu nedenle doğaya ve çevreye verilecek tahribat en aza indirgenmiştir. Burada bitkisel toprak bulunmamakta ve tarımsal faaliyetler yapılmamaktadır.